

VALTION IT-JOHTORYHMÄ

Aika **22.9.2010 klo 14.00-16.00**
Paikka VM, Alekski 36 A, nh. Kivalteri

Osallistujat:

Turunen Juhani	alivaltiosihteeri	valtiovarainministeriö	puheenjohtaja
Aho Matti	osastopäällikkö	maa- ja metsätalousministeriö	jäsen
Damski Juhani	johtaja	Ilmatieteenlaitos	jäsen
Håkan Mattlin	ylijohtaja	opetus- ja kulttuuriministeriö	jäsen
Hiironniemi Silja	ylijohtaja	valtiovarainministeriö	jäsen
Korhonen Kalle J	alivaltiosihteeri	työ- ja elinkeinoministeriö	jäsen
Koski Jaana	hallintoylijohtaja	sosiaali- ja terveysministeriö	jäsen
Maunu Tarmo	tietohallintojohtaja	ympäristöministeriö	sijainen
Siponen Aki	tietohallintojohtaja	puolustusministeriö	jäsen
Uusikartano Ari	tietohallintojohtaja	ulkoasiainministeriö	jäsen
Vilavaara Auni-Marja	osastopäällikkö	valtioneuvoston kanslia	jäsen
Viljanen Ritva	kansliapäällikkö	sisäasiainministeriö	jäsen
Benson Yrjö	valtion IT-johtaja	valtiovarainministeriö	sihteeri
Viitala Marja-Leena	projektisihteeri	valtiovarainministeriö	sihteeri

Asiantuntijat:

Ahopelto Maire	palvelupäällikkö	valtiovarainministeriö
Hamberg Max	neuvotteleva virkamies	valtiovarainministeriö
Terho Arja	neuvotteleva virkamies	valtiovarainministeriö

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja kävi asialistan läpi.

2 Edellisen pöytäkirjan (22.5.2010) hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3 SADe-ohjelman tilannekatsaus, Silja Hiironniemi ja Maire Ahopelto

Silja Hiironniemi ja Maire Ahopelto alustivat Sähköisen asioinnin ja demokratian vahdittamisohjelman (SADe-ohjelma) tämänhetkisestä tilanteesta.

* Ohjelman hankkeet: Ohjaus ja yhteentoimivuus (IT-konserniohjaus), julkisen hallinnon tietohallinnon organisaatio ja IT-hankkeiden arviointitoiminto

* Tukipalvelut: Asiointitili, suomi.fi-portaali, yritys-suomi.fi-portaali, julkisen hallinnon asiointialusta, arkkitehtuurihanke, kansalaisen yleisneuvontapalvelut –hanke ja etäpalvelut.

* Palvelukokonaisuuksien hallinnointi: Oppijan palvelukokonaisuus (hallinnointi OKM), Osallistumisympäristö (OM), Oma terveys –palvelukokonaisuus (STM), Kansalaisen hyvinvointipalvelusuunnittelu (STM), Rakennetun ympäristön ja asumisen palvelukokonaisuus (YM), Työnantajan palvelukokonaisuus (TEM, mukana verohallinto) ja Yrityksen perustajan palvelukokonaisuus (TEM).

Aikataulut: esiselvitysvaihe on menossa lähes kaikissa palvelukokonaisuuksissa, syksyn aikana JUHTAssa tehdään päätöksiä toteutusvaiheen aloittamisesta keväällä 2011. Ohjelma loppuu helmikuussa 2014; tavoitteena on saada kaikki valmiiksi vuoden 2013 loppuun mennessä.

* Tukipalvelut:

- Suomi.fi uuden version julkistaminen syys-lokakuussa
- Yritys-suomi.fi uuden version julkistaminen vuoden lopussa
- Asiointitili: lanseeraus kansalaisille joulukuussa ensimmäisten toiminnallisuuksien osalta.

Tietohallintolakiesitys on menossa eduskuntaan lokakuussa; tavoitteena saada laki voimaan 1.1.2011.

Julkisen hallinnon yhteinen tuottajaorganisaatio JIP

- lainsäädäntöehdotus ja toimintatapaehdotus tulossa 30.11.2010.
- organisaatio hoitaa julkisen hallinnon yhteisiä elementtejä (palvelut tulevat mm. SADe-ohjelman sisältä).

Palvelukokonaisuudet:

- * Oma terveys-palvelukokonaisuus
- * Hyvinvointipalvelusuunnittelu-palvelukokonaisuus
- * Oppijan palvelukokonaisuus + tukipalvelukartta
- * Osallistumisympäristö-palvelukokonaisuus; osallistumisympäristö-portaali, suuret hyödyt esim. virallisessa lausuntomenettelyssä.
- * Rakennettu ympäristö ja asuminen palvelukokonaisuus; luvat ym.
- * Työntekijän palvelukokonaisuus
- * Yrityksen perustajan palvelukokonaisuus; yrityksen perustaminen sähköisesti (luvat, ilmoitukset ym.).

Puheenjohtaja viittasi tulevaan velvoittavaan lainsäädäntöön. SADe-ohjelma on laaja hankekokonaisuus. IT-johtoryhmän tulisi tukea prosessia kaikin tavoin.

Keskustelussa nousi esille seuraavia näkökulmia:

- SADe-ohjelman johtoryhmässä JUHTAssa on kaikki ministeriöt edustettuina. Asioita käsitellään siellä. Ministeriöt hallinnoivat palvelukokonaisuuksia.
- Jokaisen hallinnonalan pitäisi miettiä, miten palvelukokonaisuuksia voisi hyödyntää omissa töissään.
- Tästä asiasta tulisi kertoa laajasti hallinnossa.
- Hallinnonaloilla on meneillään päällekkäisiä hankkeita.
- Jossain vaiheessa tulisi rajata, mitä ohjelmaan voidaan ottaa, ettei se tule liian laajaksi.
- Minkälaiset vaikutukset tuottavuusohjelmaan, tuottavuussäästöihin?
- > Kunnille on tulossa säästöjä, ei niinkään ministeriöille.
- Asiasta keskustelu ja viestintä on tärkeää.

- Asiakaskeskeisyys johtotähdeksi ministeriöiden toiminnassa.
- Onko kieliversioita olemassa?
- > Molemmat kansalliset kielet huomioidaan suunnitelmissa.
- On tärkeää, että suunnitelmista tulee totta, sillä kehysleikkauksissa ministeriöiltä on viety rahaa yhteisiin hankkeisiin.
- Kunta-valtiosektori; mitä tehdään yhteisesti (rajapinnat ym.).
- Palvelukokonaisuuksien kehittämispuoleen on kehyksissä varattu 75 milj. euroa.
- KPK-ICT keskittyy kuntien keskinäisiin hankkeisiin, kun taas SADe-ohjelmassa valmistellaan kunta-valtio-yhteistoimintaa.
- Miten hoidetaan ohjelman viestintä ja markkinointi?
- > Ohjelman viestintätoimia: JulKIT-foorumi tulossa 1.12. (julkiselle hallinnolle ja ICT-yrityksille); Suomi.fin ja Yritys-suomi.fin julkistamistilaisuudet; SADe-ohjelman verkkosivut; erilaiset uutiskirjeet; SADe-viestintätiimi (mukaan tulossa myös ministeriöiden viestintäihmisiä); informaatiokanavana JUHTA + koordinaatiotiimi, valmistelutiimi, työryhmät ym.

Puheenjohtaja kiitti tilannekatsauksesta.

4 Valtion yhteisen työasemaratkaisun tilannekatsaus, Max Hamberg

Max Hamberg kertoi valtion yhteisen työasemaratkaisun tämänhetkisestä tilanteesta. Noin puolet valtionhallinnon tietohallintotyöstä kuuluu perustietotekniikkaan, joten infrarationalisointi, tuottavuuden parantaminen ja joustavuuden lisääminen ovat tarpeen.

Työasemaratkaisun esiselvitysraportti on hyväksytty ohjausryhmässä viikko sitten. Raportissa ehdotetaan, että Valtion IT-palvelukeskus VIP tuottaisi valtiolle yhtenäistä työasemapalvelua ja käyttäjätukea (euroa/käyttäjä -hintaan). Käyttäjätukeen käytetään nykyisin n. 700 henkilötyövuotta + ostetut palvelut, eli yhteensä n. 1 000 htv. On mietittävä henkilöstökysymyksiä ja rahoitusmenettely sovitustyölle (virastot sovittavat omat järjestelmänsä ratkaisuun).

Kehittämissaikataulu:

Hankkeessa voidaan optimoida joko laatua, sisältöä tai aikataulua, mikä vaikuttaa kehittämissaikatauluun. Henkilöstöratkaisu on haasteellinen, joten siihen tarvitaan henkilöstösuunnittelijoita mukaan. Mikä on johtoryhmän kanta kehittämissaikatauluun?

Keskustelussa nousi esille seuraavia näkökulmia:

- Sisäasianministeriössä tämä on jo tehty; on jo keskitetyt tietotekniikkapalvelut. HALTIK toimii 24/7 ja kaikilla on tasalaatuinen palvelu. Kannattako tehdä ihan uutta; voitaisiinko laajentaa jo olemassa olevia?
- Liian suuri asia kerralla; satsataan laatuun, tingitään mieluummin ajasta.
- Henkilöstön kehittäminen on vaikeaa, jos palvelu ulkoistetaan.
- Monissa paikoissa on olemassa hyviä käytäntöjä, jotka tulisi ottaa huomioon. Entä turvaviranomaiset? On olemassa esim. yksi palvelu, jossa on monta eri tasoa. Ratkaisua ja tukea ei kannata erottaa toisistaan (suurempi hyöty siten).
- Turvallisuusasiat ovat tärkeitä. Kuinka pitkä investointi on; meneekö hallinnonala kerrallaan vai miten? Osa palveluista on jo ulkoistettu.
- Asiakkaan näkökulmasta muutoksesta tulisi tietää noin vuosi etukäteen. Ratkaisussa tulisi noudattaa hyvää henkilöstöpolitiikka.
- Oikea suunta, onko talouslaskelmat oikein ja pystyykö VIP hoitamaan kaiken? Onko etäkäyttö otettu huomioon (laadun on oltava riittävän korkea)?
- VIPin täytyy kehittää kykyä tehdä käyttöönottohankkeita nopeasti.

Puheenjohtaja: Tähän suuntaan täytyy mennä, ja johtoryhmältä on työhön vahva tuki. Aikataulu on haasteellinen; kuitenkin mahd. pian, ja jos jostain pitää tinkiä, niin sisällöstä (ei laadusta tai aikataulusta). Henkilöstökysymykset voivat viivästyttää ratkaisua. Tukeudutaan mielellään jo olemassa oleviin toimijoihin. Open source -käyttösuositus on otettava huomioon (asiasta on olemassa myös valtioneuvoston periaatepäätös).

Hambergin mielestä tulisi tehdä sellainen aikataulu, joka voidaan myös pitää. Ensi vuoden loppu on epärealistinen. Työasemien vaihtoja tapahtuu virastoissa koko ajan.. Avoimen lähdekoodin ratkaisut ovat tässä konseptissa mukana (virasto voi valita open officen). Virasto saa työasemaratkaisun kokonaisuutena palveluna, ja VIP hankkii palvelun markkinoilta.

Puheenjohtaja esitti toivomuksen, että seuraavan kerran, kun asia on johtoryhmässä esillä, käsiteltävänä olisi jonkinlainen toteuttamismalli, joka olisi tehtävä yhdessä Valtion työmarkkinalaitoksen ja järjestöjen kanssa. Kysymykset VIPistä ja HALTIKista jätetään pohdintaan.

Puheenjohtaja kiitti tilannekatsauksesta.

5 Arviointitoiminnan kehittäminen, Arja Terho

Arja Terho kertoi Valtion tietojärjestelmähankeiden arviointitoiminnan käynnistämistä valmistelleen työryhmän raporttiluonnoksesta ja siihen tulleista lausunnoista.

Tietojärjestelmähankeiden arvioinnin tavoitteena on tukea rahoituspäätöksiä ja varmistaa, että hankkeella on onnistumisen edellytykset.

Raportti on ollut lausunnolla ja lausuntoyhteenvedo on nyt tekeillä, pari lausuntoa vielä puuttuu. Tietohallintolakiluonnoksessa on huomioitu arviointitoiminnan tarpeet: ministeriöiden ohjauksen vahvistaminen, hankesalkun hallinta, VM:n lausunto merkittävistä hankkeista (jos ministeriö on erimielinen, käsittely on raha-asiainvaliokunnassa).

Nyt tulisi tehdä päätökset jatkosta ja miettiä seuraavia kysymyksiä:

- Perustetaanko arvioijapooli vai pysyvät virkamiehet arviointia varten?
- Perustetaanko arviointitoiminto valtiovarainministeriöön?
- Tietojärjestelmähankeiden ohjeiston ylläpito ja koulutuksen järjestäminen VIPin tehtäväksi?

Pikaisesti käynnistettävät toimenpiteet:

- arviointikehikko ja –menetelmä
- hankehallinnan menetelmät
- hankesalkun hallinnan välineet.

Puheenjohtaja nosti resursointikysymyksen keskusteluun: Lausunnoissaan hallinnonalat eivät katso voivansa merkittävästi osoittaa resursseja arvioijapooliin, vaikka poolia sinällään pidetään oikeansuuntaisena ratkaisuna. Olisiko parempi, että puhutaan arviointiverkostosta (arvioijia iso joukko, saavat koulutuksen,). Arvioinnin kustannus on osa hankkeen kustannuksia.

Keskustelussa nousi esille seuraavia näkökulmia:

- Vierastetaan ajatusta, että arvioitsijat olisivat aina samat henkilöt; voisivat vaihdella ta-
pauskohtaisesti.
- Saisiko tästä toiminnosta enemmän irti? Hanke arvioidaan alkuvaiheessa, mutta voisiko
samalla sopia aikatauluista, rahoituksesta ym., mikä nopeuttaisi hankkeiden toteutusta.
- Hankkeiden sisään varataan rahaa arviointia varten, arvioijat voivat olla myös ulkomail-
ta (vrt. tutkimuslaitosten näkökulma, saman alueen laitokset arvioivat toisiaan).
- Arviointi tehdään joko hankkeen sisällä (arviointitoiminto tarkistaa sen) tai arviointi-
toiminto tekee sen, jolloin kaikki hankkeet arvioidaan samalla tavalla.
- Täytyisi arvioida, ollaanko tekemässä oikeaa asiaa ja saadaanko siitä optimaaliset hyö-
dyt.
- > VM on kiinnostunut hankkeen arvioinnista alussa, ja ao. ministeriö vastaa hankkeen
jatkoarvioinnista. Ministeriöillä ei ole antaa resursseja arviointipooliin; ulkomaalaisten
käyttämiseksi on ongelmana se, että materiaali on vain suomeksi. Myös konsultit ovat
ongelma, koska ovat usein kytköksissä hankkeisiin. Resursoinnissa on ongelmia; samo-
jen arvioijien käyttö ei ole suositeltavaa, yhtenä vaihtoehtona on esitetty työkiertoa: ar-
vioijat irrotettaisiin tehtävistään arvioijiksi 1-2 vuoden ajaksi.

Puheenjohtaja totesi, että resursointikysymykseen koetetaan löytää ratkaisu, jotta arvioin-
titoiminta saataisiin käynnistettyä ensi vuoden alusta.

Puheenjohtaja kiitti tilannekatsauksesta.

6 Muut asiat

Tietohallintolain tilannekatsaus siirtyi seuraavaan kokoukseen.

Tiedoksi: opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima CSC – Tieteen tietotekniikan kes-
kus on perustamassa palvelukeskusta Kajaaniin. Toiminnassa on nolla päästöratkaisu
(toimii vesivoimalla, vientituote). Keskus on toiminnassa vuonna 2012.

Seuraava kokous on **ke 27.10.2010 klo 14-16**, VM, Alekski 36 A.

Puheenjohtaja päätti kokouksen.